

OSTRZEGA (4) *sb f*

ostrzeга (1), (*lat.*) **ostrea** (3), [**austryga**]; *ostrea BielKron*; *ostrzeга : ostrea FalZioł* (1:2).

Teksty nie oznaczają ó oraz é.

pl [G *austryg.*] ◇ *A ostrzegi* (1), [*austrygi*]. ◇ (*lat.*) *sg N ostrea* (2). ◇ *A ostream* (1).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu; poza tym XVI w.: austryga; XVII w.: ostroga; XVIII w.: ostrzyga.

1. *zool. Ostrea edulis L. (Rost); ostrzyga, małż morski z rodziny ostrygowatych (Ostreidae), poławiany i hodowany dla celów spożywczych; także małż morski perłopław [ostrea – wszelakie żółwie i ryby morskie w szczeszujach w czaszkach albo skorupach skropawych sie chowające Mącz 271b; – rak morski wszelaki Calep; małż, pław morski ostroskorupy, szarłatniczy – ostrea Cn] (2) : (nagł) Ołtrea. [Perłową máćicá. Margarita SienHerb 313a] (–) [...] Ten małż ma w łobie iednę perłę barzo drogą [...]. Ta małżowina/ iefth pokarm łamych panow/ bo iey radczey pożywaią niżli infzych rib. FalZioł IV 37d; [Przyiechawfzy nád Morzem [...] záchćiało mu łię [hrabiemu] Aułtrig/ [...] ktore wzięwłfzy w woreczku z miáłtá wyniołł. PaprHerby 33 (Linde), 33 (Linde)].*

Szereg: »ostrea albo małżyk« (1): Gdyż tha Ołtrea albo ten małżyk chce vżywać lepfzego powietrza: wylezie z łkorupy aby łie ochłodził na wietrze FalZioł IV 38a.

2. *Skorupa małża (2) : Dijałcorides powiada: iże gich [ostrei] łkorupy łpalone/ maią mocz wylufzać rany zapłowane/ [...] Gdy kto ma głębokie rany/ tedy thy ołtrzezi [łkorupy SienHerb 313b] łpalić/ y zmiefzać z łtarem ładłem [...] y przyłożyć na ranę. FalZioł IV 38b.*

Szereg: »koncha albo ostrea« (1): Włowili w ten czás oni ludzie przy Hifzpaniech konchę álbo ołtream/ co zowiemy máćicę perłową BielKron 446.

Synonimy: 1. małż, »pław morski«; 2. czasza, czaszka, koncha, macica, muszeł, sklep, skorupa, szczeszuja.